

Grunnleggende om kirurgisk intensivmedisin

O'Donnell JM, Nacul FE, red.

Surgical intensive care medicine

2. utg. 722 s, tab, ill. Heidelberg: Springer, 2010.

Pris EUR 150

ISBN 978-0-387-77892-1

Hovedmålgruppen er medisinstudenter, assistentleger og utdanningskandidater i intensivmedisin, men redaktørene antyder at boken også vil egne seg for klinikere som ikke daglig eller fast er involvert i behandlingen av

kritisk syke pasienter. Fra førsteutgaven er de fleste kapitlene revidert, og enkelte temaer er tilkommet innen områder som «obese patients», «pancreas transplant patients», «high risk surgical patients», «alcohol withdrawal syndrome» og temaer innen etikk og «end of life issues». Forfatterne er hentet fra et vidt geografisk spenn, inkludert Europa.

Boken er delt inn i 11 deler på til sammen 60 kapitler. Disse representerer både generelle temaer (som resusciteringsprinsipper, sjokk, syre-base-balanse, og farmakologiske prinsipper) og dels spesielle problemer (som behandling av hodeskader, rabdomyolyse eller postoperative hensyn og tiltak for ulike kirurgiske fagområder) med hovedfokus på kirurgiske pasienter og postoperative komplikasjoner i ulike organsystem.

Kapitlene er ganske kortfattede, men informative, dels godt illustrert og dekker sentrale temaer. Hovedvekten er på etablerte og generelt aksepterte behandlingsprinsipper og sykdomsforståelse uten å gå for mye i dybden – slik sett passer nok boken ypperlig for dem under utdanning, eller klinikere som har en del befattning med intensivpasienter. Fra et utdanningsperspektiv i generell kirurgi oppleves den som nyttig og relativt lettlest. Det samlede fokuset på kirurgiske problemstillinger oppfattes som informativt, men er noe kortfattet enkelte steder. Innen gastroenterologi er f.eks. kun gastrointestinal blødning og akutt pankreatitt omtalt. Kapitlet om intra-abdominal sepsis beskriver i hovedsak mekanismer rundt systemisk inflammatorisk responsyndrom (SIRS) uten å omtale spesifikke kliniske problemstillinger. Man kunne med fordel også ha dekket bl.a. perforasjoner av hulorgan (ulcus perforans, perforert divertikulitt, anastomoselekkasjer etc.) på disse områdene, men de omtales ikke. At «trauma» omtales på magre ni sider, inkludert referanser og illustrasjoner,

på samtlige organområder gjenspeiler at det er oversikt, og ikke dybde, som er hovedfokus.

Fra et kirurgisk ståsted, hvor man sporadisk har befattning med ulike kirurgisk kritisk syke pasienter med ulik organsvikt eller tilleggs lidelse, oppleves boken nyttig både som introduksjon, oppslag og for å lese seg opp på ulike tema. Den er kanskje for detaljert for medisinstudenter og muligens for grunn og kortfattet for utdanningskandidater i intensivmedisin for spesifikke problemstillinger. Hovedinntrykket er likevel at dette er en velskrevet bok som egner seg for en bred lezerskare som ønsker kunnskap om generelle prinsipper eller tilnærminger til kirurgiske pasienter med kritisk sykdom.

Kjetil Søreide

Kirurgisk avdeling
Stavanger universitetssjukehus

Anatomisk eksamenshjelp

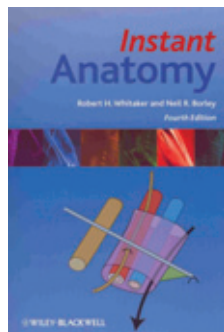
Whitaker RH, Borley NR.

Instant anatomy

4. utg. 256 s, ill. Chichester: Wiley-Blackwell,

2010. Pris GBP 20

ISBN 978-1-4051-9961-2

Anatomi kan være et vanskelig fag, med mange navn og baner og åpninger og avgreninger og... ja, gudene må vite hva en stakkars medisinstudent skal være nødt til å huske. Men i tillegg til de vanlige lærebøkene

finnes det heldigvis enklere hjelpemidler i form av skjematisk og tabellarisk oppslagsverk hvor man i en fei finner løsningen på de fleste topografiske problemer. Slike hjelpemidler er ikke av ny dato, og undertegnede har ennå et slikt minne fra sin egen, fjerne studietid stående i bokhyllen (1).

En noe nyere versjon av et slikt hjelpemiddel er *Instant anatomy*, som kom i sin første utgave allerede i 1994 (2). Forfatterne er engelske anatomer med bakgrunn innen henholdsvis kirurgi og urologi.

Denne fjerde utgaven er på samme måte som førsteutgaven inndelt i kapitler som omhandler henholdsvis arterier, vener, lymfebaner, det autonome nervesystemet, hjer-nenerver, perifere nerver og dessuten dermatomer og hudinnervasjon, i tillegg til muskler, ledd, tidspunkt for ossifisering og de forskjellige foramina, både hva de heter og hva som går gjennom dem. I teksten tar man også for seg posisjonering av organer

i forhold til de enkelte virvelnivåene, gjellobuenes innhold samt forskjellige gjenfinningstips vedrørende overflateanatomien. Kapitlene er farget forskjellig helt ut til kanten av bladet, slik at man som leser lett kan slå opp på det stedet man ønsker.

Nomenklaturen er imidlertid en underlig blanding av konservativ latin og den «latinen» som brukes i engelskspråklige land, kanskje mest av det siste, f.eks. «otic ganglion» i stedet for «ganglion oticum». Mange vil kanskje synes at akkurat dét er uvesentlig, men personlig mener jeg at dette reduserer kvaliteten en smule, og at man hos oss bør foretrekke – og beherske – den europeiske latinformen.

Selvsagt kan en slik fremstilling ikke likestilles med en lærebok, og det er da heller ikke meningen. Men som «huskelapp» før eksamen og ved utallige senere anledninger i den fremtidige praksisen vil en slik oversikt over kroppens mange detaljer være nyttig.

Boken er i paperback-utgave og har lett forståelige og oversiktlige, kolorerte tegninger som illustrasjoner. Jeg anbefaler den for de aller fleste innen den medisinske profesjonen.

Per Holck

Anatomisk avdeling
Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Weber EMW. Schemata der Leitungsbahnen des Menschen. 4. Auflage. München: JF. Lehmanns Verlag, u.å.
2. Whitaker RH, Borley NR. Instant anatomy. Oxford: Blackwell Scientific Publications, 1994.

Kort og godt om antibiotika

Amyes SG.

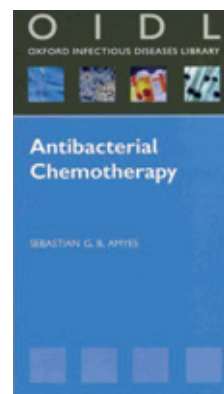
Antibacterial chemotherapy

Theory, problems, and practice. 92 s, tab, ill.

Oxford: Oxford University Press, 2010.

Pris GBP 6

ISBN 978-0-19-958136-8

Boken er på 75 sider i lite format (A5) og omhandler teori om og problemer ved antibiotika, og hvordan man bør anvende disse fornuftig. Under truselen om at antibiotika kan bli virkningsløse medikamenter pga. resistens, formidler forfatteren kort-

fattet og i logisk rekkefølge prinsipper for rasjonell antibiotikabruk.